

ירושלים	מוצ"ש	ר"ת
4:31	5:42	6:22
4:47	5:43	6:19
4:37	5:42	6:17
4:47	5:44	6:20
5:55	6:55	7:26
5:37	6:55	7:17

ששמתו

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

שישי בו תכין

זכור ושמו

בשבוע שעבר שבנו והזכרנו לציבור הקוראים את תזכורת הרבנים המבקשים את היוצאים מעיר לעיר בימי שישי, למהר ולהקדים את יציאתם מבעוד מועד, כדי לא להגיע למכשול של חילול שבת חלילה וחס.

אף השבוע חזרו ופרסמו הרבנים קריאת קודש מיוחדת הקוראת לציבור בימי שישי קצרים אלו הבאים עלינו בחודשים הקרובים, לזרז ולסיים את הקניות בחנויות ובשווקים בימי שישי בזמן מוקדם מספיק, כדי שלא להכשיל גם אחרים בחילול שבת חס וחלילה.

והדברים נכונים גם ביחס לאנשים הממהרים בתוככי הערים בנסיעות קצרות בדקות האחרונות שלפני שבת, ומזמינים מוניות של יהודים לצורך כך. יש בדבר משום נותן טעם לפגם, כיון שבכך גורמים לתחנות המוניות ולבעלי המוניות לעבוד עד סמוך ממש לכניסת השבת, ומונעים מהנהגים הללו שגם הם יהודים כמונו, להזדרז ולהזהר בקבלת השבת במועדה.

נזכור, כי עלינו לזכור את השבת בעצמינו, ולראות כי היא תישמר אף על ידי אחרים.

ולמזהיר ולנוהר שלומים תן כמי נהר.

ונקיה, כמו כן יש לראות שהבית יהיה נקי ומסודר מבעוד יום, והמטות יהיו מוצעות בכבוד ובהדרגה.

ש'הנרות ב'שולחן ת'עמיד - באותו שולחן עליו אוכלים, יש להעמיד את נרות השבת. מלבד זאת יש להדליק נרות בכל חדר.

ש'ישי ב'נרות ת'בדוק - יש לבדוק את הנרות ביום שישי שהם דולקים יפה, וזאת על ידי הבהוב הנרות. וכמה פעמים שהפתילה קצרה, או שהאש אינה נתפסת בפתילה, והאשה רואה אחר הברכה שאין הנר דולק, ועלולה לבוא לידי מכשול להדליק מחדש את הנר או להדליק נר אחר, והיא כבר קיבלה עליה שבת בברכה.

ש'ישי ב'צפרניך ת'טול - יש לאדם לטול את צפרניו בערב שבת, ומהנכון לחתכם בסדר הזה: ב' ד' א' ג' ה' בשמאל תחלה, ד' ב' ה' ג' א' בימין, ולשרפם. וצריך לטול ידיו אחר נטילת הצפרנים. וכתבו, שסכנה לטול צפרני ידיו ורגליו ביום אחד.

ש'ישי ב'מים ת'רחץ - יטבול את כל גופו במקוה טהרה, ואם אי אפשר לפחות ירחוץ את כל גופו. ואם גם זה אי אפשר, ירחוץ על כל פנים את פניו ידיו ורגליו במים חמים.

הספר ממשיך על דרך זו בהלכות כל הנהגות ערב שבת ויום השבת על פי הלכה וחסידות ומנהגים, דבר דבור על אופניו.

אף אצלינו, האמונים על שמירת השבת כדת וכהלכה, יש במה להתחוק בנושא זה, שכן השבת היא יסוד היהדות, ואף אם אין נכשלים בחילול שבת ממש רחמנא ליצלן, בכל זאת ישנם דברים המעונים שיפור בנושא זה, ובמיוחד בנושא ההכנות הנדרשות ביום השישי לקראת בואה של השבת.

נצטט שורות אחדות מסימני הספר בראשי תיבות, ונעתיק לצידם את תוכן הדברים מגוף הספר.

ש'ישי ב'ו ת'כין - כל אדם בעצמו דווקא, צריך להכין צרכי שבת דווקא ביום השישי, ודבר זה הינו מצווה. כשם שצריכים להשמר מלהגיע חס וחלילה לחילול שבת, כך גם צריכים להיות מורגלים בערב שבת בבוקר להכין את צרכי השבת, לקנות ולבשל. גם נכון להכין בגדי שבת נקיים ומכובדים, כדי שלא יצטרך לחזור אחריהם סמוך לשבת ויאחר על ידי זה את הזמן.

ש'האשה ב'חלה ת'אפה. ש'החלה ב'עיסה ת'טול - לכתחילה מצוה על האשה לאפות את החלה בעצמה, ובפרט במקום שהאפיה על ידי האופים כרוכה בחששות איסורים שונים. ויש לה לטול חלה מן העיסה קודם האפיה, ואם לא הפרישה חלה מן העיסה תפריש אחר האפיה, ואז לא תאמר בנוסח הברכה "מן העיסה". את התיכת החלה שהפרישה, תשרוף באש. הפרשת החלה על ידי האשה, מתקנת את החטא של חוה שנתנה לאדם הראשון לאכול מעץ הדעת.

ש'ולחן ב'חלות ת'עטר - יש להניח את החלות על השולחן מבעוד יום, ועל ידי כך לא יהיה השולחן בסיס לדבר האסור, היות ועל השולחן דולקים נרות השבת, ובהנחת החלות מבעוד יום מסלקים את החשש של בסיס לדבר האסור לאסור את השולחן בטלטול לכל השבת.

ש'ולחן ב'ארבע ת'עריך - בשבת יש לאכול על שולחן בן ארבע רגלים, וזאת על פי הקבלה, בדומה לשולחן של בית המקדש.

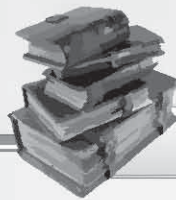
ש'ולחן ב'ית ת'כבד - את השולחן יש לכבד מבעוד יום במפה צחורה

לפני כשבעים שנה באמריקה, היה עדיין פרוץ ביותר כל נושא שמירת השבת, ורבים היו היהודים שלא עמדו בכל מיני נסיונות שעברו עליהם, ונכשלו בחילול שבת. הרבה רבנים ניסו את כוחם לתקן את הפירצות החמורות הללו, ולהסביר לציבור עד כמה חמור ענין השבת, שהוא יסוד היהדות.

אחד הנסיונות המעניינים לשנות את דפוס החשיבה בנושא זה, נמצא בספר שיצא לאור תחת השם "כבוד שבת", שם מרכז המחבר רבי יצחק הורביץ זצ"ל - נכד לשושלת רבנים ואדמו"רים נודעת לבית מעליץ, משושלתו של האדמו"ר הנודע רבי נפתלי צבי מרופשיץ זצוק"ל, ומחבר ספר "ברכת יצחק" - את כל ההלכות והמנהגים לסדר יום השבת, כשהוא מביע בהקדמתו, כי הסיבה לרפיון בשמירת השבת נובעת בין היתר משום חיסרון ידיעת פרטים נחוצים בתהלוכות ההכנות לשבת וההנהגות שצריכים לנהוג ביום השבת, דבר שהביא לזלזול רב בכל הנהגת יום השבת. חלק מהדברים הם הלכות פסוקות, חלקם הם הנהגות טובות, וחלקם הם דברים שתלויים במנהגים. הוא טוען, כי אדם שיהיה מסודר לעצמו הדרך הנכונה בה ראוי לנהוג בכל פרט ופרט מההכנות לשבת וההנהגה בשבת עצמה, כל הגיישה לשבת תיראה אצלו אחרת.

את הספר הוא מסדר לפי סדר יום השבת, רגע אחרי רגע, כשלפתיחת הספר הוא מקדים את כל סימני הספר בראשי תיבות נפלאים לפי סדר יום השבת, הכל בראשי תיבות שב"ת.

היות והספר כיום הוא בלתי מצוי בהישג יד, לכן נעתיק חלק מהדברים הנפלאים אותם כותב מחבר ספר זה.

פניני הלכה

שאלה: תודה רבה על ההנחיות שפורטו בשבוע שעבר בנוגע להנהגות שכדאי לעשותם ביום שישי כדי למנוע כל חשש ממלאכת שבת. אבקש אם אפשר להוסיף עוד דוגמאות, שיכולות להיות תועלת לתזכורת לסידור דברים בימי שישי.

תשובה: אפשר להוסיף כהנה וכהנה דברים, ונשתדל לפרט עוד אי אלו פרטים כהמשך לרשימה הקודמת. אך לפני הכל יש להזכיר, כי מדינת דגמרא, חייב אדם למשמש בבגדיו בערב שבת עם חשיכה שמא יש בהם דבר שאסור לצאת בו בשבת, וחייב זה כולל הוצאת חפצי מוקצה מכל הכיסים והבגדים. וכעת לרשימה:

ה. יש להסיר מפתחות של רכבים ומעליות וכיוצא בה מצרור המפתחות, היות ומפתחות אלו הם מוקצה בשבת. אם שכח להוציא את מפתחות המוקצה מהצרור, ונצרך למפתח היתר בשבת, לא יוציא את מפתח המוקצה בידים מהצרור, אלא יטלטל את כל הצרור כמות שהוא.

ו. יש לזכור להוציא מבעוד יום את צרור המפתחות שמשתמשים בהם בשבת, מבגדי החול שמונחים בהם דברי מוקצה.

ז. קדירות (סירי בישול) ריקות המונחים על השיש או במיבש הכלים, יש לסדרם בערב שבת במקומם בארון, לפי שבשבת לפי דעת הרבה פוסקים אסור לטלטל קדירות אלא אם כן צריך את גופן או את מקומם לשימוש היתר.

ח. יש מחמירים שלא להשתמש בסבון ריחני המונח באסלה בשבת, היות והוא מוליד ריח טוב בכל פעם שמוריד את המים. לנהוגים להחמיר בכך, עליהם לזכור להוציא את הסבון מהאסלה.

אמרת השבת

אמר רב יהודה אמר רב, כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו, שנאמר והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך, עונג זה איני יודע מה הוא, כשהוא אומר וקראת לשבת עונג הוי אומר זה עונג שבת.

האלישיך הקדוש פירש את דברי הגמרא, כי אם יאמר אדם שהוא יש לו עונג ממשחקים או מדיבורי הבל ושחוק, או משאר מעשים בטלים, יחשוב הוא לעצמו כי צריך הוא בכך להתענג. לפיכך הדגישו חכמים, כל המענג את השבת, ולא כל המתענג בשבת, לפי שאין המטרה שהוא יהיו לו עונג והשבת עצמה, אלא העיקר הוא שהשבת תהיה לה עונג על ידי מעשים טובים ועסק התורה.

לאור דבריו פירש הרב **מיאודסר** - רבה הראשון של בני ברק התורתית - את המשך דברי הגמרא, 'עונג זה איני יודע מה הוא, כשהוא אומר וקראת לשבת עונג הוי אומר זה עונג שבת', והכוונה היא שעונג זה איני יודע מה הוא, אם האדם יעשה את מה שלבו חפץ שהוא עונג לו, או שלא נתנה לו רשות לעשות שלא כהוגן, ואין אנו אחראין לעונג ילדים, אלא לעונג השבת. כשהוא אומר וקראת לשבת עונג, הרי יודעים אנו שצריכים שהשבת תהיה לה עונג, ולא שלאדם יהיה עונג מדברים בטלים.

לשון חכמים

טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח (קהלת ה, ו).

אמר ר' חייא בר אבא טוב מלא כף נחת זה יום השבת, ממלא חפנים עמל אלו ששת ימי המעשה, אלא ורעות רוח רעותיה למעבד עיבידתיה בהון, תדע לך שכן שאין ישראל נגאלין אלא בזכות שבת שנאמר (ישעיה ל) בשובה ונחת תושעון.

מדרש רבה

כפי מה שמבררין האור בימי המעשה כך הוא מתרבה בשב"ק. וכתוב טוב מלא כף נחת דרשו חז"ל על שבת קודש, וכתוב ממלא חפנים עמל לרמוז שהכף נחת בשבת תלוי בחפנים עמל.

שפת אמת בראשית תרמ"ו

כי כף הוא כלי, כמו שכתוב בגמר מעשה בראשית ויכלו וכתוב במדרש שנעשו כלי, כי כל יום מימי המעשה הוא דבר פרטי לא ראי זה כראי זה, אבל שבת נעשין מכל הימים כלי אחד.

שפת אמת ויקרא תרנ"ד

טוב מלא כף נחת דרשו במדרש על שבת. ולמה נקרא כף ובחול חפניים. כי בודאי אדם לעמל יולד ושכר העובד בימות החול מרובה. אך האדם צריך להיות שמח בשבת יותר מצד שיש להקב"ה נחת רוח בשבת

שפת אמת סוכות תרל"ד

פרשת השבת

וְנִמְלֹתֶם אֶת בְּשֵׁר עַרְלַתְכֶם וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם, וְכֵן שְׁמֹנֶת יָמִים יְמוֹל לְכֶם כָּל זָכָר לְדֹרֹתֵיכֶם (י"א-י"ב)

בגמרא בשבת (קלב, א) הובאו דברי רב נחמן בר יצחק הדורש מפסוק זה כי מילה דוחה את השבת, שכן נאמר במילה: 'אות ברית ודורות' וגם בשבת נאמר 'אות ברית ודורות' שנאמר 'לדורותם ברית עולם ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם', מכאן למילה שדוחה את השבת. ופירשו הראשונים (תוספות הרא"ש ועוד) כי הדרשה היא, שמצוות מילה שנאמר בה אות ברית ודורות נהגת אף בשבת שנאמר בה אות ברית ודורות.

מתבאר איפוא, כי ברית השבת וברית המילה כרוכים הם זה בזה, ולפיכך לצורך קיום ברית המילה שאותה היא לדורות כמו השבת, דוחים את השבת ואין בכך משום הפרת ברית השבת, כי קיום הברית והאות מתקיים על ידי המילה.

דברים אלו מתבארים בפירוש דברי הרמב"ן בפירושו לפרשתנו בפרק י"ז פסוק ט' הכותב בלשון זו: 'ותהיה המילה אות ברית, והנה האות הזאת אות כשבת, ולכן ידחה אותו, והבן זה'.

משום כך, אף כי בדרך כלל מציינו שהדין הוא שאין אות דוחה אות, ולכן אין מניחים תפילין בשבת, כיון שהתפילין הם לצורך אות, והשבת היא אות, ואין אות התפילין נוהגת בשבת. שונה היא המילה, שהיא ברית אות כמו ברית השבת, ולכן אין היא סתירה כלל לשבת, אלא משלימים הם זה את זה, ולפיכך אות ברית המילה נעשה אף בשבת.

על פי שיח שלום

מעשה לשבת

הברקת המנורות

יאה לתשמישי מצוה שיהיו בזוים? וגמרה בנפשה לצחצח את המנורות בכל ערב שבת, למען הדורן לכבוד שבת. בכל ערב שבת אחר הצהריים היתה נכנסת לבתי הכנסות שבסביבתה, בלא פרסום ובלא רואים, ומצחצחת את המנורות ומבריקה אותן עד שהיו נדמות כאילו הן מזהב טהור.

את עבודתה זו עשתה בהתלהבות ובמסירות רבה, והשקיעה בה חלק גדול מנשמתה, וכשעברה בשבת על יד חלון בית הכנסת מעורת הנשים, והציעה לתוכו, פחד ורחב לבה, פחד על שמא לא הספיקה להבריק את כל הכתמית, ורחב על הברק המפוזר שהמנורות השליכו בכל העזרה.

מאושרת היתה עד בלי קץ, ולא אחת חלמה שנמצאת היא באולם גדול שהאור שבו מסנוור עיניים, וכשהסתכלה ראתה שהאור בא מהמנורות שהיא הבריקה, והנאתה היתה בלי גבול.

שנים על שנים עשתה רחל את עבודתה זו בלי הפסק, הרבה נשים התקנאו בה, אבל לא רצו לקחת ממנה את מצוותה שיוכתה בה מן ההפקר.

עד... עד שבאו זרים, השתלטו הקומוניסטים על העולם, וביטלו את בתי הכנסיות.

את המהלומה הזו קיבלה רחל בשקט של מרירות, ואמרה: כשם שקיבלתי שכר על הדרישה שדרשתי את המנורות, כך אקבל שכר על הפרישה. ושבה לפינתה כמקדם.

דומם ישבה בביתה וזכרה את ימי הזוהר של מנורותיה, וכשעלה בזכרונה כי ידי זרים מגואלות שולטות בהם, ואולי עוד ישתמשו בהם לצרכיהם, ולעתים היה נדמה בעיניה כאילו זרועות המנורות פושטות את ידיהן ומבקשות ממנה שתושיען, עמדה והתפללה חרישית שישחררו פני המנורות כפני שחת, וישליכו פחד על הטמאים ששלטו בהן.

בדברים שבקדושה וזקוק הוא למנוחה ושקט, שלא יבלבלו את מוחו בדברי שטות, כדי שיהיה כוונתו זכה לשמים. ברור היה לה שכסאו תהיה מוטלת לאחר מאה ועשרים בין גדולי עולם, ומסתמא גם עזרתו בחייו תזכה על ידו, כי גם לה חלק בעבודת הקודש שלו.

היא היתה שוורת לו את הגידים לתפירת ספרי תורה, מעברת את האבק מהיריעות, ומכינה לו את השולחן לכתיבה, מצעת לו את הכסא בכר רך כדי שהישיבה תהיה נוחה לו, ובלילות החורף היתה יושבת בפנת הבית, הרחק מן השולחן שהמנונה עליו, וסורגת בחושך, כדי שהסריגה לא תפריע לו. אף את עולליה היתה מתאמצת בכוחות לא לה כדי להשתיקם, וזאת כדי שאביהם לא יזרעו ממלאכתו.

עם כל זאת, לאחר כל הדברים האלה, עדיין לא היתה בטוחה רחל, כי יש לה זכויות ומעשים טובים משל עצמה. מסופקת היתה בשכרה לעולם הבא, והיפשה דרכים אחרות משלה לזכות על ידיהן, שלא תצטרך להיות תלויה ועומדת בזכויות בעלה הצדיק.

יגעה ומצאה, ראה ראתה את מנורות בית הכנסת, והנה כולן מכוסות באבק ומולידות חלודה, והרהרה בלבה: וכי כך

רחל לא ידעה אף פעם חיים טובים, אביה ר' אברהם המלמד, לא יכול היה לספק לה את כל תפנוקי החיים כמו שילדות אחרות בגילה קיבלו מהוריהן, הכנסותיו מצומצמות היו, וחי כל ימיו חיי דוחק, ותקוה אחת היתה לו: שלא יקופח שכרו לעולם הבא לאחר אריכות ימיו ושנותיו, ותקוה זו המתיקה לו את חייו המרים והקשים. ואף שידע מה דל ערכו מבחינת תורה ומצוות ומעשים טובים לעומת חבריו אנשי הקלויז שכולם היו מלאים במצוות כרימון מלבד גדלם בתורה ויראת שמים, בכל זאת התנחם בזה שיהיה יחד עמהם בחברה אחת בעולם הבא. ואם הם יהיו למעלה והוא למטה, מה בכך, גם כאן מתחמם הא לאורם אף שהוא למטה והם יושבים בשורה הראשונה, כי האור מחמם אף מרחוק.

את הפשטות והתמימות למדה רחל מאביה, היא לא התגאתה מעודה אף שעלתה בחריצותה ובוריותה על חברותיה בנות גילה, ואף לא התקנאה בהן על שהיו כולן חיי עושר ורווחה, ידוע ידעה מבית אביה, כי ה"סבל" הוא מדה גדולה, ומי שמחזיק בה ואינו מתלונן כלפי מעלה, הרי זה משובח.

רגל היה אביה לומר תמיד: "טוב פת חרבה ושלוח בה", ו"שלוח" פירושה שלווה הנפש. אדם צריך תמיד להיות מאושר במה שיש לו, ולא די לו להיות 'שמח בחלקו', שמשמעות 'חלק' משמע שיש לו רכוש כלשהו, אלא אפילו אם אין לו אלא פת חרבה, צריך להיות הוא בשלוות הנפש. אף משהשיאה אביה לר' בונמיל סופר סת"ם, לא התלוננה אף פעם על חיי הדוחק שחיו, כי באמת היתה מאושרת על מה שיש לה, ורק לאחרים נדמה היה כי חיהם חיי לחץ הם, אבל היא ובעלה היו מאושרים תמיד, ושלוח היתה נסוכה עליהם.

רחל הכירה בבעלה כי איש חסיד תם וישר הוא, כל הלוכו והנהגתו היו בקדושה ובפרישות, וידעה שעוסק הוא

זכריהם הם זכרונם

רבי יהודה מאיר שפירא אב"ד לובלין וראש ישיבת חכמי לובלין - ז' חשוון תרצ"ד

רבה הנערץ של לובלין, ומחולל ישיבת חכמי לובלין והוגה רעיון ה"דף היומי", נודע בכל תפוצות ישראל בין יתר תכונותיו הברוכות במתק שפתיו ובנועם אמרו שמשכו אחריהם אלפים ורבבות.

באחד מדרשותיו בהם ביכה את פירצת חילולי השבת, נשא את מליצותיו על מאמר חז"ל: "זכור ושמור בדבור אחד נאמרו, מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע", ופירש באופן מליצי את דברי חז"ל הללו, כי מצוות "זכור" באה להזהיר את האדם על עצמו שיוכור את השבת לקדשו כראוי לו, ומצוות "שמור" באה להזהיר את האדם שנוסף על שמירתו הוא, ישמור אף על אחרים שיקדשו את השבת.

בשעת מתן תורה שהיו ישראל במדרגה גבוהה שכולם היו ממלכת כהנים וגוי קדוש, אי אפשר היה להגיד להם בפירוש כי יגיע זמן איום שכזה שיהיה צורך להשגיח על אחרים שישמרו את השבת.

זהו מליצת דברי חז"ל: אין הפה יכול לדבר, מפני שאין האוזן יכולה לשמוע, קשה היה לאוזן ישראל לשמוע דברים קשים כאלו בפירוש, לכן נאמרו הם רק בדרך רמזיה.

לפני ארונו שהועלה ברבות הימים לירושלים, נשא הספדן דברים נרגשים ואמר בין היתר:

"מי שלא בילה שבת אחת בין כתלי ישיבת חכמי לובלין, לא ראה שבת כהלכתה מימיו, החל מזהכנות לכניסת השבת ועד צאת השבת, לימוד התורה, השמחה, עבודת ה', השירות והזמירות וההתלהבות, שתיאורם במילים בלתי אפשרי, אך מי שראה זאת לא ישכחם לעולם". כל זאת מכוחו העצום של מייסד הישיבה והעומד בראשה, שהכניס אש קודש של אהבת ה' וקדושת השבת בין בחורי הישיבה גדולי ומופלגי התורה.

משל ונמשל

בכדי להבין את המעלה המיוחדת של מצוות קידוש בשבת, אפשר להסביר זאת על ידי משל:

היה היה מלך גדול, ששכר מורה ידוע לילדיו, כדי שהוא ילמד אותם את ההמנון המלכותי שהם יוכלו לשיר ואת לפנו. שיר ההמנון הלך כך: "האבא הגדול שלנו - המלך, כמה חזק אתה, מאוד הרבה מדינות וערים המה תחת מלכותך, ונוסף לכך יש לך אלפי אלפים משכיות זהב". המלך שמאוד אהב לשמוע איך שילדיו שרים את ההמנון הזה, קבע יום קבוע בכל שבוע, שהם יבואו לפנו וישירו את השיר הזה. כך עברו להם כמה שנים, שהילדים היו באים מידי שבוע בשבוע, שרים את אותם מילים לפני המלך, ששמע את זה כל שבוע ברוב ענין.

המורה שהיה מלומד וחכם, מאוד התפלא על הענין הזה, שהמלך שומע את אותן ניגון ואותם מילים בכל שבוע, ומה חסר לו למלך שהילדים ישירו זאת כך מידי שבוע בשבוע. והוא גמר ואמר, שהוא ישאל בהודמנות הראשונה את המלך בעצמו על הדבר הזה. בשבוע לאחר מכן, כשיצאו הילדים מלפני המלך, נטל המורה את רשות הדיבור, ופנה אל המלך: אדוני המלך! אבקש רשות לשאול שאלה. הרשות ניתנה והמורה שאל: "רציתי מאוד להבין את הענין שהמלך הנהיג שהילדים יבואו לפנו כל שבוע וישירו את ההמנון, מזה התועלת למלך מזה? הילדים של המלך הרי ממילא אינם נאמנים, כי ילדיהם של אבא אי אפשר להאמין לדבריהם על אביהם כהוכחה לאמיתות הדברים".

המלך נענה ואמר לו: הקשב ושמע למה שאסביר לך: ברור הוא שאיני זקוק לכך שהילדים שלי יאמרו זאת בפני כדי שהאומות והמדינות יודעו לגדלותי, כי שמי הולך ממילא לפני, וכל העולם מודע היטב לגדולתי וכוחי הרב. המטרה שאני רוצה שילדיי יאמרו זאת הוא משני סיבות. קודם כל כדי להטמיע בראשם של ילדיי, כדי שהם עצמם יידעו על גדולתי ומלכותי, וילדיו של מי המה, שאביהם הוא המלך הגדול והחזק. ולמרות שאני מבין שהם יודעים זאת היטב בלא לומר זאת, בכל זאת הדברים נכנסים ומחלחלים עמוק בלבם כשהם חוזרים ואומרים זאת בפיהם. שנית, זהו בשבילי תענוג גדול, כשאני שומע את המילים הללו מילדי שלי בעצמם, אני שואב מזה נחת. איני שולח אותם לשיר את ההמנון בפני שרים ומלכים אחרים כדי שיספרו על גדולתי, כי עיקר מטרתי הוא בשביל שאני בעצמי ישמע זאת מפיהם, ולכן שכרתי אותך כדי שתלמד אותם את ההמנון הזה.

הנמשל: הקדוש ברוך הוא ציווה עלינו לומר קידוש בשבת כל שבוע, והמטרה של הקדוש ברוך הוא בציוו זה שנאמר את הקידוש שהוא עדות על בריאת שמים וארץ, לא היה כדי שכל אומות העולם ישמעו מאיתנו את גדולתו של הקדוש ברוך הוא, כי כל הגויים והאומות ממילא המה כאין ואפס מול גדולתו של הקדוש ברוך הוא, וגם המה כבר יודעים את גדולתו של ה' יתברך.

המטרה של מצוות קידוש לא היתה אלא כדי שאנו נחזיר זאת בלבנו ויחזרו הדברים במחוננו, כי הקדוש ברוך הוא ברא את עולמו בששה ימים ונח ביום השביעי, וגם כי בכך יש נחת רוח לפני הקדוש ברוך הוא בשמנו איך שבנו אהוביו - בני ישראל, אומרים את גדולתו, ונחים בשבת משום כך שהקדוש ברוך הוא ציווה על השבת.

על פי נועם מגדים פרשת כי תשא

יְלָדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים!

בְּשִׁבְעוֹת הַלֵּלוּ, אָנוּ לוֹמְדִים בְּפָרְשֵׁי הַשְּׁבוּעָה, עַל אֲבוֹת הָאָמָה, אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בְּיַצֵּד הֵם הַתְּמוּדָדוּ בְּנִסְיוֹנוֹת הַקְּשִׁים שֶׁבָּאוּ וְהִתְגַּלְגְּלוּ עֲלֵיהֶם.

כָּל אֶחָד לְמַד הַשְּׁבוּעָה עַל נִסְיוֹן אֶחָד מִפְּשָׁדֵי שֶׁאֲבָרְהָם אָבִינוּ הִשְׁלִיךְ אֵלָיו בְּנִסְיוֹן הָאָמוּנָה, עַל הַנִּסְיוֹן שֶׁל הַנְּתוּק מִמְּקוֹם מְגוּרָיו וּמִשִּׁפְחָתוֹ הַעֲנִיפָה, וְכָךְ הִלָּאָה וְהִלָּאָה.

נִסְיוֹנוֹת אֵלוֹ הֵם שֶׁחֲשָׁלוּ אֶת פֶּחַ הָאָמוּנָה לְדוֹרוֹת עוֹלָם, עַד לְדוֹרֵנוּ אָנוּ, שֶׁכְּלָנוּ יוֹנְקִים אֶת חֵיטֵינוּ מֵאֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים.

חֲכָמֵינוּ וְזָרוּנֵם לְבָרְכָה מְעִידִים, כִּי הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים שֶׁמְרוּ עַל הַתּוֹרָה עַד שֶׁלֹּא נִתְּנָה, וְכִמוֹ כֵּן שֶׁמְרוּ אֶת הַשַּׁבָּת עַל כָּל פְּרָטִיָּה וְדִקְדוּקָיָה, אַף שֶׁעַדֵּין לֹא הִצְטוּ עָלֶיהָ.

מְפָרְסָמוֹת הִיא שְׁאֵלַת הָאֲחֵרוֹנִים הַמְּתַקְּשִׁים בְּדָבָר זֶה, בְּיַצֵּד יִתְּנוּ לְשֹׁמֵר עַל הַתּוֹרָה קֶדֶם הַצּוּי עַל פֶּה, הֲרֵי נַח הַצְּטוּהָ לְדוֹרוֹת עוֹלָם: "יּוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשְׁבָּתוּ", וְלָמַדוּ מִכָּאן חֲזוֹ"ל כִּי גוֹי שֶׁשׁוֹבֵת חֵיב מִיָּתָה, אִם כֶּף כָּל מִי שֶׁעַדֵּין לֹא הִצְטוּהָ עַל הַשַּׁבָּת, בְּיַצֵּד יִתְּנוּ שֶׁהוּא יִשְׁבַת יוֹם שָׁלֵם?

תּוֹרָצִים רַבִּים נֶאֱמָרוּ עַל שְׁאֵלָה זוֹ, לָכוֹ וְעֵינֵינוּ, צָאוּ וְהִחַכְמוּ. אָנוּ רַק נוֹסִיף וְנֹאמֵר, כִּי עֲלֵינוּ לְהִיזוֹת מְאֹשְׁרִים כָּל יוֹם עַל כָּךְ שֶׁאָנוּ מְזַרְעֵ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב שֶׁבָּרַח בְּחַר ה' לְדוֹרוֹת עוֹלָם, וּבְמִיחָד בְּהַגִּיעַ יוֹם הַשַּׁבָּת, שֶׁבָּרַח זֹכִים אָנוּ לְמַנוּחַת אֲהַבָּה וּקְדוּשָׁה, שֶׁעֲלֶיהָ נֶאֱמָר "אֲבָרְהָם יָגַל, יִצְחָק יָבֵן, יַעֲקֹב וּבְנָיו יְנוּחוּ בּוֹ".

נִקְבַּל אֶת הַשַּׁבָּת בְּרַב חֲדוּהָ וְשִׁמְחָה, וְלֹא מִתּוֹךְ עַל חֲלִילָה, כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ נִתְּנוּ לָנוּ מִתְּנָה, וְלֹא נִתְּנוּ אוֹתָהּ לְאַף אֶחָד מִקְּהָאֲמוֹת הָאֲחֵרִים.

שַׁבַּת שְׁלוֹם

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030